

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Martinus Bucerus, Petrus Martyr & Bernardus Ochinus in Angliam
proficiscuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

dium, jam palam scorto suo pro uxore utens is Carechismus erroribus, impietatibus & Atheismis plenum, Eduardo Regi inscriptum in lucem edidit, primum hæreseos fetum puero consecrans. Henricus non ita diu ante obitum, quandam Hugonem Latimerum propter suspicionem hæreseos, & comestam carnem in feria sexta septimanæ Sanctæ, de Vigorniensis Episcopatu deturbarat, (id quod argumento est, Henricum non nisi Ecclesiæ Romanæ primatum impugnasse.) Hic Hugo Latimerus ubi eam concessam potestatem accepit, cepit passim ex publicis pulpitis detonare & conciones habere: quare comparato aliquo per Angliam nomine, vocatus est deinde *primus Anglorum Apostolus*, nimirum ex infernali illo Apostatarum cætu delectus, nõ autem is quæ olim beatus Gregorius Papa in hanc insulam ad fidem Christi annunciandam misit, Augustinus doctissimus Monachus, aut, talis qui Augustino illi præripere eam Apostolatus post tot sæcula laudem possit. Aduolarunt quoque ex Germania & Heluetia nõ pauci, relictis latebris suis, in quas eodem tempore ob victorias Caroli V. contra protestantes Smalcedici fœderis cõsortes, abdidit, apostata. In his erant præcipui *Ioannes Hopperus, & Milo Coverdallus*. Quibus omnibus, Lutherano & Zuingliano more cõcionandi, ab iis, qui nihil nisi profanas hæc Religionis spirabant, continuo data copia fuit. His de quibus loquor, quorum caput Protector erat, alia etiam ratione ad opprimendam Catholicam Religionem usi sunt. Regis enim Eduardi adolescentiam non nisi corrupto hæreseos lacte enutriendam curarunt, ut jam inde à teneris quasi unguiculis, pravis istis opinionibus imbutus, non facile postea ab eis recederet.

Dantur ergo Regi pædagogi duo hæresi inprimis insignes, qui Zuingliana doctrina illū imbuerent. *Richardus Coxus* uxoratus Sacerdos, & *Ioannes Checus* Laicus; uterque Latinæ & Græcæ linguæ cognitione clarus: qui facile unã cum prima Græmarices institutione hæreseos venenum puerili Regis animo instillarunt. Quin & seminarum ad hanc rem accessit opera. Neque enim una ad hanc ipsi fuit vitæ morumque formatrix, velut *Cornelia Græchis*, aut *Aurelia Cæsari*, aut *Augusto Accia*: verum plures huic Principi adjunxerunt principes feminas, easque hæresi deditissimas, imprimis duas Henrici adhuc superstites uxores, *Annã Cluvensem* & *Catharinam Parram*, quarum opera efficeretur, ut doctrinam propositam eo facilius Eduar-

duis imbiberet. *Aulici quoque* ejus atque affectu cõmilironesque ex Principum familiaribus adsciti, omnes erant hæresi infecti. Jam, ut dictum est, præconibus fidei Catholicæ cathedras Protector ademerat: post vero etiam Academiarum pulpita Doctoribus interdixit; quã quidẽ ad rem magno molimine & artificio ipsi opus fuit. Nam quia Collegiorum fere Rectores, homines sunt in illa natione magni loci & auctoritatis, referre solet in negotio Religionis plurimum, quomodo Universitates sine affectu. Itaque quum fidem Catholicam maxima pars hætenus retinisset, Protector submotis Catholicis omnibus, in eorum locum iuvenes, quos Lutheri aut Zuinglii manus formaverat, substituit. Nec contentus Doctores profligasse, adversus libros etiam bellum suscepit, qui quidem (ut magni cujusdam Regis voce proditum est) Doctorum consiliariorumque nostrorum sunt præstantissimi. Nam eos auctores, qui Ecclesiasticam doctrinam tradiderunt, *D. Thomam, Lombardum, Scotum, legi prohibuit*. Quinetiam quasi horum clarissimorum Ecclesiæ luminum prorsus sepulchri memoriam, quorum tamen etiam in futuris sæculis laus reflorescet, quorumque nobis in tanta veneratione adhuc sunt nomina, petulantes iuvenes horum Scriptorum ingentem conquisitam struem, per urbem in feretro circumtulerunt; & demum in ignem coniectos cremarunt. Qui quidem ignis aliquando ad æternum ignem illos condemnaturus est. Sed non fuit tum extinctus ille ignis, verum vehementius etiam quam unquam deinceps exarsit; illiusque ardentis rogi fumo horum hominum animarum lumen suffocatum, mentisque oculi caligine obducti sunt. Sane per ludibrium, hoc appellabant *funus seu exsequias Scoti*: sed gloriæ potius ipsorum & fidei appellanda fuit funeratio, qua tunc extincta, nihil illis præter infidelitatem remansit. Nihil in his Academiis vel componebatur vel exhibebatur, nisi versus, cantiones, orationes, comœdiæ, picturæ, ad exagrandam Religionem Catholicam concinnatæ: hæc sola erant tum styli tum penicilli exercitia.

IV. Ad firmius hanc rerum novationem stabilendam, evocant ex Germania tres insignes hæreticos, *Martinum Bucerum, Petrum Martyrem, & Bernardinum Ochinum Italos*, tum Argentorati exsulantes, quibus ampliora præ aliis stipenda constituta sunt. Bucerum Cantabrigiensi Academia, Martyrem Oxoniensi præfecerunt: additis antiquis

antiquis Professorum honorariis, præbendis Canonicalibus, aliisque commoditatibus permagnis. Docebant autem ex suo quisque sensu. Protector Zuinglianisimum tuebatur, Lutheranisimum Cranmerus. Bucerus autem in Iudaismum putabatur proclivis, idque ob responsum quoddam illius datum Dudlæo Duci Northumbriæ, præsentem Barone Bagetto, Hispaniarum Regis piæ memoriæ Consiliario. Quippe rogatus à Dudlæo Bucerus, quid ipsi de reali Corporis Christi in Sacramento Altaris præsentia videretur, respondisse fertur, *de vera corporis præsentia nullum merito dubitare posse, qui non dubitet de fide Evangelistarum: non tamen ego sum* (subjecit) *qui certo ea omnia credenda existimem, quæ in Novo Testamento de Christo & eius actis scribuntur, quanquam nec hæcenus aperte negare libuerit.* Hæc est illa Religio, seu Religionis contemptus verius, cui superstructa est hæresis: huc tendunt tot dubia, quæ ab iis moventur, quorum pedes etiam in evidentissimis Scripturarum testimoniis, ad quemvis passum titubant. Hoc sapienter illa Lutheri verba, ubi Monachis austeritates suas exprobrat: *Turca* (inquit) *puodre suffundunt nostros Monachos, qui vix umbra sunt, si cum illis componantur; vulgus autem, cum illis collatum, profanum prorsus: adeo ut nec Christiani, nec Apostoli, nec Propheta, nec ipse Christus unquam tantum zelum demonstrarint.*

Quæ etiam causa est, cur ad Mahometanismum non pauci hodie transeant. Calvinus etiam peius quiddam dixit. Sed horret animus, eiusmodi blasphemias hic recitare. Petrus Martyr, monachus excucullatus, qui Monialè apostatricem sibi copulaverat, quum primum veniret in Angliam, Lutheri imbutus opinionibus, sub illius signo militabat: post vero factus est transfuga. Ea erat hominis inconstantia, ut primum avita Religione, quam unà cum lacte imbiberat, relicta, ut Monachæ thalamo frui posset, Lutheranam amplecteretur; deinde vero quum in Angliam verteretur, ad Protectoris & Cranmeri arbitrium professionem fidei suæ conformaret. Sanderus optimæ fidei historicus, quique facile inter eos qui res Anglicanas memoriæ prodiderunt, palmam obtinet, se ipsum audivisse scribit, Martyrem docentem, & ita articulum de Sacramento Cœnæ Dominicæ tractantem, *ut anxius ac pendulus prorsus hæreret, Lutheranorumne an Calvinistarum partibus accederet.* Exspectabat enim indies, *ut quid sequendum esset,*

Parlamentum constitueret. Itaque ut majore cum applausu exciperetur à populo, qui cum videret magna eloquentia (nam hac laude pollebat) publicis Ordinum suffragiis, & Magnatum, qui conciones ipsius præsentia sua frequenter cohonestabant, astipulatione receptam comprobataque sententiam proponere: ratus est, suam tantisper suspendendam esse. Tandem significat illi Cantuariensis, *decretum esse à Parlamento, Calvinisimum sequendum esse, non Lutheranisimū.* nec tamen omnia immutanda esse, sed mansurum nonnihil inter ipsos & Gallie Calvinistas discriminis. Quo accepto nuncio, Martyr Sacramentariorum Calvinianorum hæresis libere amplectitur. Iisdem comitiis, quæ habita sunt Londini Anno 1547. pridie Non. Novemb. & quibus Martyri perditionis Leges præscriptæ sunt, formata fuit Religionis formula adeo multiformis, ut vere eam centonem quendam dixeris ex variis diversarum sectarum partibus consarcinatum: quemadmodum etiam de Calvini hæresi negari nequit, eam à singulis antiquorum hæreticorum, quos vetus Ecclesia damnavit, articulum aliquem hæreseos mutuatum esse. Id quod propositum mihi fuit aliquando exercitii causa accurate perpendere: jamque ad triginta hæreses collegeram, Latinaque lingua descripsê. Sed facile animadverti, majoris eam rem ingenii esse, quam ut à me feliciter absolvi possit: quamvis illi minime difficilem existimem, qui in antiquorum Patrum lectione vel mediocriter sit versatus. (a)

V. Hoc Parlamento factæ sunt Nova constitutiones, novæque & prioribus seculis ignota Ecclesia jacta fundamenta. Hoc Concilio statuta sunt norma & latae leges, sub quarum jugo Angli & viverent & morentur. In natura admirabilis apparet Creatoris sapientia in hoc, quod quum tam multæ sint res creatæ nõ tamè sunt aliæ aliis similes, & quæ est inter illas similitudo, non est sine aliqua etiã dissimilitudine. Eadem est ratio spuriarum istarum Religionum, quas ex cerebro suo homines produxerunt: quas si separatim omnes consideres, dispari vultu sunt; multumq; aliæ ab aliis discrepant, & si quo in dogmate congruant, nihilominus notabili aliqua

(a) Prestitit id jam Anno 1653. dum hac editio postrema adornatur, copiose & judiciose Author Anaromia Eccl. Catholica; Tractatu tertio, in unâ facio ostendens doctrinas Veterum Hæreticorum, à Simone Mago exordiens, in altera Syneretismum nostrorum sectariorum apponens, quem suadeo, ut videat, qui hoc argumentum desiderat.